Cumhuriyetçi Demokrasi'de

Ankara'nın Başkent Yapılmasının Kök Nedenleri

Dr. Öğr.Üyesi Mustafa Karaağaçlı

T.C. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğr. Üyesi

1.Ankara'nın Başkent Yapılması

Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarının önerisiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM), 13 Ekim 1923 tarihinde Ankara'yı seçerek yeni Türk devletinin başkenti ilan etmiştir.

Ankara'nın başkent yapılmasının temel nedenleri (1) Stratejik ve Güvenlik İklimi, (2)Ulaşım ve Haberleşmeye Uygunluk ve (3)Cumhuriyetçi Demokrasi'nin Tarihsel ve Siyasal Birikimi nedenleri olarak aşağıda ana çizgilerle ele alınmaktadır:

1.1.Stratejik ve Güvenlik İklimi

Ankara'nın güvenli coğrafyada olması, O dönemlerde popüler olan İstanbul'un Boğazlar üzerinde yer alması dışarıdan gelebilecek deniz ve hava girişimlerine karşı potansiyel tehlike oluşturması nedeniyle Ankara başkent yapılmıştır. Yeni Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin merkezi yönetiminin deniz kenarından Anadolu Coğrafyası'nın merkezinde olması Ankara'nın başkent olmasını sağlamıştır. Ankara'nın Kurtuluş Savaşı'ndaki cephelere eşit uzaklıkta olması dolayısıyla askeri harekatı sevk ve idare etmeye elverişli konumda olması da başkent olmasını destekleyen askeri stratejik neden olmuştur.

1.2.Ulaşım ve Haberleşmeye Uygunluk

Ankara, o dönem için çok işlevsel yolcu ve yük taşıma potansiyeli olan demiryolu ağının kesişim noktasında olmasıyla ve ulaşım kolaylığı sağlamasıyla başkent yapılmıştır. Ek olarak da Anadolu'nun her yerine haber ulaştırma ve telgraf ağı alt yapısında da Ankara merkezi ve güvenli bir köprü olduğundan başkent yapılmıştır.

1.3.Cumhuriyetçi Demokrasi'nin Tarihsel ve Siyasal Birikimi

Millî Mücadele'nin Karargahı'nın Ankara'da olması ve 27 Aralık 1919'da Heyet-i Temsiliye'nin Ankara'ya gelmesiyle Milli Mücadele'nin yönetiminin Ankara merkezli yapılması da Ankara'nın başkent yapılmasını sağlayan kök bir nedendir.

TBMM'nin 23 Nisan 1920'de Ankara'da açılarak Cumhuriyetçi Demokratik yeni devletin yasama, yürütme ve yargı temellerinin Ankara'da şekillendirilmesi de Ankara'nın başkent yapılmasını sağlayan bir diğer tarihsel iklimli somut nedendir.

2.Vargı

Ankara, ulusalcı bağımsızlık ve halk egemen Cumhuriyeti Demokrasi'ye giden yolda Anadolu'nun birleştirici, merkezi, yasal ve stratejik bir yerleşim coğrafyası olmuştur.

Ankara halkı ise Kuva-yı Milliye birlikteliğini ve mandacılığa itirazını en güçlü destekle Ankara'da vermiştir.

Çünkü; Ankara, Anadolu'nun merkezindeki coğrafyasıyla ve topoğrafyasıyla güvenli bir "başkent yapılma" yeri olmuştur.

TBMM açılması ve Kurtuluş Savaşı'nın buradan yönetilmesi de Ankara şehrini teorizeyle birlikte sahada fiilen başkent konumuna getirmiştir.

Ulaşım ve iletişim noktasında da Batı Cephesi'ne yakın bir konumda olması ve Batı Anadolu ile İstanbul'a uzanan demiryolu ağlarına sahip olması da Ankara'ya haberleşme sevkiyat kolaylığı sağlamıştır.

3.Yargı

Ankara özelinde Ankara Halkı Ulusal Kurtuluş Mücadelesi için İstanbul işgaline itiraz etmiş ve Ulusal Mücadele'nin en zor günlerinde dahi bağımsızlık mücadele ruhunu ve vatanseverliğini kaybetmemiştir.

Çünkü; Cumhuriyetçi Demokrasi'nin Kurucu Filozofu GMK Atatürk'ün. Halkın Egemenliğini öne çıkaran "H a l k ç ı l ı k" kamunun yararını önemseyen "D e v l e t ç i l i k", inançsal özgürlüklerin güvencesi "L a i k l i k", demokrasinin işlerliğini sağlayan "C u m h u r i y e t ç i l i k", ulusal kimlik için "U l u s a l c ı l ı k", zamanın ruhuna uygun "D e v r i m c i l i k" ilkelerinin temelini ve tümelini Halkla birlikte arkadaşlarıyla Ankara'da atmıştır.

4.Cumhuriyeti Demokrasi'nin Başkenti; "103 Yıldır ve Sonsuza Dek Ankara'dır"

Yukarı satırlarda ana çizgilerle yer verilen kök nedenlerle varılan vargı ve ulaşılan yargı iklimi de Atatürk ve arkadaşları tarafından 13 Ekim 1923 tarihinde Ankara'nın başkent yapılmasına hem o zamanın emperyalist koşulları hem de bu zamanın yeni özneli liberal kapitalizmin ahvalinde de "haklı, hukuklu, askeri, siyasi, tarihi ve insani" destekler sağlamayı 103 yıldır sürdürmeye devam etmekte; sonsuza dek de sürecek yapısalda görülmektedir.

Etiksel Gerekçe ve İlke

Burada yer verilen görüşlerde Bilimsel Araştırma yöntem bilim ilkelerine göre; atıf ve alıntı kurallarına uyularak, herhangi bir yapay zeka minneti, intihal ve manipülasyon yapılmadığından, yapılan alıntılarda kaynak gösterilmesi emeğe saygıya ve etiğe uygun olacaktır.

İletişim ve Erişimi

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAAĞAÇLI
T.C.Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğretim Üyesi
e-posta-1: mkara@gazi.edu.tr
e-posta-2: mustafakaraagacli80@gmail.com
Web-1 : w3.gazi.edu.tr/~mkara
Web-2 :https://avesis.gazi.edu.tr/mkara
ORCID :https://orcid.org/0000-0003-3488-1021

Süren Yayın Ortamları ve Portalları

Futbol-spor-yorum :www.yurtspor.com.yazarlar
Eğitim,sosyoloji ve güncel:www.mektepligazete.com.köşeyazıları
Bilim-araştırma :www.mektepligazete.tebeşirbülten.com
Konuk yazarlığı-1 :www.bcp.org.tr
Konuk yazarlığı-2 :www.derslerdergisi.comr
Tüm yayınlar blogu :mustafakaragacli.blogspot.com

Bilişim Medyaları

Facebook-1 :Kirizma
Facebook-2 :Mustafa Karaağaçlı
X :M_Karaagacli_
İnstagram :mustafakaraagacli1
Youtube kanalı:http://www.akademikada.youtube.com/@